

8. The draft order of the Kyiv City Council (Kyiv City State Administration) "On establishing a moratorium on the placement of outdoor advertising and advertising on transport in Kiev" // [electronic resource] - Access: <http://kievcity.gov.ua/news/14514.html>.
9. Moratorium in Kiev on outdoor advertising // [electronic resource]. - Access: http://zib.com.ua/ua/7319-u_kievi_vvedeno_moratoriy_na_rozmischennya_zovnishnoi_reklam.html.
10. Economic Code of Ukraine Law of Ukraine of 16.01.2003 № 436-IV // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. - 2003. - № 18, № 19-20, № 21-22. - St.144.
11. On licensing in the sphere of economic activity: the Law of Ukraine of 06.09.2005 № 2806-IV // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. - 2005. - № 48. - st.483.
12. On approval of the Model Rules of outdoor advertising. Cabinet of Ministers of Ukraine of 29.12.2003 № 2067 // Official bulletin of Ukraine - 2003. - № 52. - Volume 1 - p. 280 - Article 2817.
13. G. Kunitsyn. Self-regulation manifestations of sexism in advertising - Ukrainian realities // [electronic resource] - Access: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/07672.pdf>.
14. R.V. Waxman Some problems of legal regulation of advertising on the Internet / R.V. Waxman // Proceedings of the National University "Law Academy of Ukraine named after Yaroslav the Wise." -2013. - № 2 (13). - P. 334-335.
15. On the Regulation of the State Inspectorate of Ukraine on protection of consumer rights. Decree of the President of Ukraine of 13.04.2011 № 465/2011 // Official Journal of the President of Ukraine of 21.04.2011. - 2011. - № 12. - p. 33. - Article 631.

Рецензент: доктор юридичних наук, професор Лоцихін О.М.

УДК 342.9

Терещук О.Д.,

генерал-майор міліції, начальник ГУМВС України в м. Києві,
заслужений юрист України, кандидат юридичних наук

СУТНІСТЬ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПРАВООХОРОННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

У статті розглянуто сутність механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю. Вказано основні елементи цього поняття. Запропоновано шляхи розвитку вищезазначеного механізму в Україні.

Ключові слова: правове регулювання, правоохоронна діяльність, громадський контроль, моніторинг, захист прав.

Терещук А.Д.,

генерал-майор милиции, начальник УМВД Украины в. Киеве,
заслуженный юрист Украины, кандидат юридических наук

СУЩНОСТЬ МЕХАНИЗМА ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ ЗА ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ

В статье рассмотрена сущность механизма правового регулирования общественного контроля за правоохранительной деятельностью. Указаны основные элементы этого понятия. Предложены пути развития вышесказанного механизма в Украине.

Ключевые слова: правовое регулирование, правоохранительная деятельность, общественный контроль, мониторинг, защита прав.

Tereshchuk A.D.,

major general of police, chief of Internal Affairs of Ukraine in Kiev,
Honored Lawyer of Ukraine, Doctor of Law

THE ESSENCE OF THE MECHANISM OF LEGAL REGULATION OF PUBLIC CONTROL OVER LAW ENFORCEMENT ACTIVITY

In the article the essence of the mechanism of legal regulation of public control over law enforcement activities. The specified basic elements of this concept. The ways of the aforementioned mechanism in Ukraine.

The mechanism of legal regulation of public control over law enforcement activities include the following elements: 1) legal norms; 2) legal relations of participants related to public control authority; 3) implementation of the law (subjective rights and obligations); 4) protection of subjective rights and legitimate interests of such relationships in case of violation.

Keywords. legal regulation, law enforcement, public control, monitoring, protection rights.

Актуальність проблематики. Актуальність зазначеного дослідження обумовлена тим, що проблеми сутності механізму правового регулювання громадського контролю за адміністративною діяльністю правоохоронних органів у вітчизняній адміністративно-правовій науці не досліджувались, хоча в цьому відчувається потреба як з теоретичних позицій, так і з позицій формування ефективних заходів удосконалення механізму правового регулювання відносин, пов'язаних із здійсненням такого контролю задля забезпечення законності у правоохоронній діяльності. Крім того, актуальність досліджуваної тематики зумовлена також тим, що від залучення громадськості до процесу здійснення контролю залежить ефективність та прозорість діяльності органів правопорядку. Таким чином, питання здійснення громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів потребує всебічного вивчення та аналізу.

Ступінь наукової розробки проблеми. Варто наголосити, що спеціальні комплексні дослідження, присвячені цьому питанню, відсутні, хоча існує значна кількість вчених, які вивчали громадський контроль: О. Андрійко, В. Бакуменко, Ю. П. Битяк, С. Ф. Денисюк, М. Заріцький, А. П. Калініченко, С. Константінов, А. Крупник, Т. Крушельницька, С. М. Кушнір, В. Малиновський, Б. Паршин, О. О. Попова, Л. П. Рогатіна, А. Тороп та інші. Питанням механізму правового регулювання займалися: С. Бобровник, Ю. В. Кривицький, А. В. Малько, М. І. Матузова, В. С. Мілаш, О. Ф. Скакун, Т. І. Тарахонич, В. Хропанюк та інші.

Згадані вище та інші вчені зробили вагомий внесок у дослідження проблем громадського контролю, механізму правового регулювання, тощо, однак такі важливі теоретичні і практичні аспекти щодо сутності механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю досліджувались фрагментарно, а тому, потребують комплексного дослідження.

Метою статті є з'ясування сутності механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю.

Виклад матеріалу. Складність визначення поняття «механізм правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю» пов'язана з тим, що ні в юридичній теорії, ні, тим більше, на практиці сутність цього поняття не досліджувалось. Тому метою статті є аналіз та систематизація різних категорій, які входять до збірного поняття механізму громадського контролю за правоохоронною діяльністю, та виведення єдиного терміну з урахуванням мети здійснення такого контролю.

Отже, під механізмом правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю слід розуміти взаємопов'язану та взаємоузгоджену

сукупність правових засобів, які використовуються суб'єктами громадського контролю (як індивідуальними, так і колективними) під час здійснення перевірки за додержанням працівниками правоохоронних органів чинних законодавчих та підзаконних актів, законністю адміністративної діяльності правоохоронних органів, їх посадових і службових осіб, станом дотримання законних прав і свобод людини під час застосування до них заходів адміністративного примусу, прийняттям управлінських рішень.

Надання визначення поняття механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю є недостатнім для повного та ґрунтовного розуміння цього терміну, тому, доцільним є встановлення елементів такого механізму, що сприятиме ефективному застосуванню такого явища на практиці.

Враховуючи розглянуте вище, можна перейти до аналізу структури механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю.

Першим елементом механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю є нормативна основа такого регулювання, тобто створювані державою норми адміністративного законодавства, на основі яких здійснюється упорядкування відносин між суб'єктами громадського контролю та представниками правоохоронних органів.

Наступним елементом механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю є права та обов'язки суб'єкта громадського контролю та об'єкта такого контролю – службової чи посадової особи правоохоронного органу. Незважаючи на підконтрольний статус органу правоохоронної діяльності, він тим не менше наділений владними повноваженнями, що обумовлює нерівноправність учасників таких відносин. Крім того, таке становище можна пояснити і тим, що, по суті, в суб'єктів громадського контролю відсутні реальні засоби впливу на представників такої особливої управлінської діяльності.

Ще одним елементом механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю виступає реалізація норм права, а також суб'єктивних прав та обов'язків. Перелік можливих форм реалізації норм права, що стосується здійснення громадського контролю за правоохоронною діяльністю, є чималим, однак варто пам'ятати, що цей список можливостей є невичерпним, а тому може бути доповнений іншими правовими можливостями, що відповідатиме сучасному стану правового регулювання громадського контролю за діяльністю органів правопорядку. При законодавчому закріпленні інших прав суб'єктів контролю не потрібно забувати про вимоги, які ставляться до можливостей громадськості, брати участь у контролі за діяльністю правоохоронних органів, а саме: ефективність, економічність, відповідність засобів меті здійснення контролю та моральність.

Враховуючи названі вище вимоги, С. Кушнір виділяє, крім інших, діяльність громадських рад при органах державної влади (достатньо поширений правовий засіб, що забезпечує прозорість діяльності органів держави та врахування пропозицій представників громадськості) [1, с. 15-16]. Варто відзначити впливовість такого засобу контролю за діяльністю правоохоронних органів у сфері забезпечення громадського порядку як Громадська рада з питань забезпечення прав людини, яка діє при Міністерстві внутрішніх справ України. Це консультативно-дорадчий орган, завданням

якого є надання консультативно-методичної допомоги МВС України в реалізації завдань Міністерства щодо дотримання прав людини, здійснення громадського контролю за дотриманням прав людини та діяльністю органів внутрішніх справ. Створення та функціонування такого органу можна відзначити як позитивний крок до побудови громадянського суспільства в Україні, оскільки його діяльність в структурі правоохоронного органу слугує гарантією забезпечення дотримання правоохоронцями прав людини.

Однак, крім цього органу громадського контролю, в структурі правоохоронних органів діє також інший, не менш ефективний. Його створення пов'язане з посиленням впливу ЗМІ на настрої громадськості, оскільки саме вони беруть чи не найактивнішу участь в контролі за діяльністю органів влади, в тому числі і правоохоронних органів. ЗМІ проводять активну діяльність з виявлення, збору, обробки і поширення відомостей про недоліки правоохоронної системи, а саме: корупцію, неефективність, прояви бюрократизму і т. д. Керівниками силових структур такий стан речей був врахований, а тому ще у 1992 році в структурі МВС було створено Управління зв'язків з громадськістю, для якого основне завдання полягає в організації взаємодії органів внутрішніх справ із засобами масової інформації та громадськістю з метою інформування населення про результати роботи міліції у боротьбі зі злочинністю та підтриманні громадського порядку в державі, профілактики правопорушень, формування позитивного іміджу міліції [2, с. 419]. Справді, ЗМІ вирішальною мірою визначають ефективність громадського контролю за діяльністю міліції та інших правоохоронних органів. Саме вони є посередниками між працівниками силових структур та населенням, а тому їхнім завданням є об'єктивне висвітлення специфіки діяльності органів правопорядку, формування позитивних настроїв серед населення держави та громадської думки в цілому.

Слід відзначити, що в Україні недостатньо розвиненою є така форма громадського контролю за правоохоронною діяльністю як моніторинг дотримання прав людини у правоохоронній діяльності. Т. Крушельницька та Є. Ралугін акцентують увагу на доцільності моніторингу як постійно діючої системи роботи організацій громадянського суспільства [3, с. 250]. Схоже визначення дають й інші дослідники [4, с. 16]. В нашому розумінні громадський моніторинг – це визначення проблемних питань в діяльності правоохоронних органів під час здійснення ними управлінських функцій. Слід підкреслити, що в чинному законодавстві України (Закон України «Про інформацію» [5], Закон України «Про звернення громадян» [6], Закон України «Про доступ до публічної інформації» [7]) частково надаються правові механізми для здійснення громадського моніторингу. Однак проблемою є небажання представників органів правопорядку виконувати відповідні вимоги суб'єктів громадського контролю. Вирішити зазначену проблему дозволить встановлення адміністративної відповідальності посадових осіб, які не допускають або перешкоджають здійсненню громадського моніторингу.

Сьогодні функціонування всіх зазначених елементів механізму правового регулювання громадського контролю над державою характеризується фрагментарністю. Тому заслуговують на увагу пропозиції сучасних науковців стосовно удосконалення правових засобів громадського контролю за діяльністю органів

державної влади, в тому числі і органів правопорядку. Так, С. М. Кушнір пропонує такі інноваційні засоби механізму правового регулювання громадського контролю, які можна повноцінно перенести у сферу правоохоронної діяльності, що дозволить посилити вплив громадськості на відповідні процеси. Це, перш за все, запровадження цілодобового відеозапису у приміщеннях органів державної влади, а також здійснення відеофіксації всіх фактів контакту посадових осіб цих органів державної влади з громадянами поза адміністративними будівлями. Ці відеозаписи науковець пропонує розміщувати на офіційних веб-сторінках органів державної влади та зберігати у відповідному депозитарії з можливістю перегляду відеофайлів громадянами, а також трансляція у режимі реального часу відеоспостереження з камер на спеціалізованих веб-сайтах, присвячених громадському контролю [8, с. 13].

Останньою складовою частини механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю є захист прав та законних інтересів учасників правовідносин, пов'язаних із оцінкою відповідності діяльності посадових осіб правоохоронних органів поставленим соціальним завданням. Варто зазначити, що судовий захист прав суб'єктів громадського контролю є одним з основоположних принципів здійснення цивільного контролю відповідно до Закону України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» [9].

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що до механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю можна віднести такі елементи: 1) правові норми; 2) правовідносини учасників відносин, пов'язаних із здійсненням громадського контролю за органом влади; 3) реалізація норм права (суб'єктивних прав та обов'язків); 4) захист суб'єктивних прав та законних інтересів учасників таких правовідносин у випадку їх порушення.

Висновок. Визначення особливостей такого явища як «громадський контроль» має важливе значення для встановлення ознак механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю в цілому, оскільки визначає його змістовне забарвлення та спрямування. Отже, механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю притаманні такі риси:

1. Тісний зв'язок правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю як з державою, так і з громадськістю. Державою в особі її уповноважених органів, враховуючи закономірності розвитку і потреби суспільного життя, встановлюються загальні засади (принципи), цілі, завдання та межі, а також розробляються основні засоби такого виду правового регулювання шляхом прийняття цілої низки законодавчих та інших нормативних правових актів з відповідних питань.
2. Системність природи механізму правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю, оскільки юридичні засоби, що становлять його основу (норми права, правовідносини, реалізація правових норм тощо), системно узгоджені та взаємопов'язані.
3. Цілеспрямованість і результативність застосування такого механізму правового регулювання, що досягається завдяки широкому спектру існуючих правових засобів (громадські слухання та обговорення, громадські експертизи, наукові та соціологічні дослідження, діяльність незалежних ЗМІ).

4. Крім власне правового регулювання відносин, пов'язаних із здійсненням громадського контролю за органами правопорядку, здійснюється також виховний, ціннісно-орієнтаційний, інформаційний та інтегруючий вплив на свідомість людей.

5. Механізм правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю відзначається тривалістю і стадійністю. У функціональному аспекті в механізмі правового регулювання громадського контролю за правоохоронною діяльністю можна виокремити такі стадії: а) стадія формування нормативно-правової основи правового регулювання; б) стадія виникнення правових відносин; в) стадія реалізації правових норм.

Список використаних джерел:

1. Кушнір С. М. Класифікація правових засобів громадського контролю в механізмі правового регулювання // Вісник Запорізького національного університету. — 2010. — № 3. — С. 13-18.
2. Попова О. О. Громадський контроль у сфері надання адміністративних послуг органами внутрішніх справ: проблемні питання / О. О. Попова, А. П. Калініченко // Форум права. - 2014. - № 1. - С. 418-421. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_73.pdf
3. Крушельницька Т. Деякі аспекти моніторингу діяльності органів державної влади щодо співпраці з інститутами громадянського суспільства в Україні / Т. Крушельницька, Є. Ралугін // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. - 2009. - № 1. - С. 245-257.
4. Участь громади у прийнятті державних рішень. Партнерська взаємодія влади і громадських інститутів в Україні: загальна методологія запровадження, міжнародний досвід / за заг. ред. І. Попова. — К. : Укр. незалеж. центр політ, дослідж. - 2006. - 32 с.
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1992. - № 48. - ст.650.
6. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996. - № 47. - ст.256.
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2011. - № 32. - ст. 314.
8. Правові засоби громадського контролю в механізмі правового регулювання : автореф. дис ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Сергій Миколайович Кушнір. – Запоріжжя : Б.в., 2011. – 18 с.
9. Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави: Закон України від 19.06.2003 № 975-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2003. - № 46. - ст.366.

References

1. Kushnir S. M. Klyasyfikatsiya pravovykh zasobiv hromads'koho kontrolyu v mekhanizmi pravovoho rehulyuvannya // Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu. — 2010. — # 3. — S. 13-18.
2. Popova O. O. Hromads'kyu kontrol' u sferi nadannya administratyvnykh posluh orhanamy vnutrishnikh sprav: problemni pytannya / O. O. Popova, A. P. Kalinichenko // Forum prava. - 2014. - # 1. - S. 418-421. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_1_73.pdf
3. Krushel'nyts'ka T. Deyaki aspekty monitoryngu diyal'nosti orhaniv derzhavnoyi vlady shchodo spivpratsi z instytutamy hromadyans'koho suspil'stva v Ukrayini / T. Krushel'nyts'ka, Ye. Raluhin // Visnyk Natsional'noyi akademiyi derzhavnoho upravlinnya pry Prezydenty Ukrayiny. — 2009. — # 1. — S. 245-257.
4. Uchast' hromady u pryynyatti derzhavnykh rishen'. Partners'ka vzayemodiya vlady i hromads'kykh instytutiv v Ukrayini: zahal'na metodolohiya zaprovadzhennya, mizhnarodnyy dosvid / za zah. red. I. Popova. — K. : Ukr. nezalezh. tsentr polit, doslidzh. — 2006. — 32 s.
5. Pro informatsiyu: Zakon Ukrayiny vid 02.10.1992 # 2657-XII // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR). - 1992. - # 48. - st.650.
6. Pro zvernennya hromadyan: Zakon Ukrayiny vid 02.10.1996 # 393/96-VR // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR). - 1996. - # 47. - st.256.
7. Pro dostup do publichnoyi informatsiyi: Zakon Ukrayiny vid 13.01.2011 # 2939-VI // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR). - 2011. - # 32. - st. 314.
8. Pravovi zasoby hromads'koho kontrolyu v mekhanizmi pravovoho rehulyuvannya : avtoref. dys ... kand. yuryd. nauk: 12.00.01 / Serhiy Mykolayovych Kushnir. – Zaporizhzhya : B.v., 2011. – 18 s.

9. Pro demokratychnyy tsyvil'nyy kontrol' nad Voyennoyu orhanizatsiyeyu i pravookhoronnyuyu orhanamy derzhavy: Zakon Ukrayiny vid 19.06.2003 # 975-IV // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR). - 2003. - # 46. - st.366.

Рецензент: доктор юридичних наук, професор Кінащук Л.Л.

УДК 342.9

Харчук Р.С.,

кандидат юридичних наук, нотаріус,
Київський міський нотаріальний округ

ОКРЕМІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена розкриттю деяких окремих критеріїв оцінювання результату правотворчої діяльності органу виконавчої влади в Україні. Окреслено ряд питань, що визначають ефективність та раціональність такої діяльності. Усебічно розкрито сутність такого критерію як відповідність Конституції та законам України, а також універсальним стандартам прав людини.

Ключові слова: правотворча діяльність, органи виконавчої влади, оцінювання, критерії.

Харчук Р.С.,

кандидат юридических наук, нотариус,
Киевский городской нотариальный округ

ОТДЕЛЬНЫЕ КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТОВ ПРАВОТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ ВЛАСТИ В УКРАИНЕ

Статья посвящена раскрытию некоторых отдельных критериев оценки результата правотворческой деятельности органа исполнительной власти в Украине. Определено ряд вопросов, определяющих эффективность и рациональность такой деятельности. Всесторонне раскрыто сущность такого критерия как соответствие Конституции и законам Украины, а также универсальным стандартам прав человека.

Ключевые слова: правотворческая деятельность, органы исполнительной власти, оценки, критерии

Kharchuk R.S.,

PhD, notary of Kyiv City Notary District

SOME CRITERIA FOR EVALUATION OF RESULTS OF LAW-MAKING ACTIVITY OF THE EXECUTIVE POWER BODIES IN UKRAINE

The authors elucidate some specific criteria for the assessment outcome law-making organ of executive power in Ukraine. Outlined a number of questions that determine the efficiency and rationality of such activities. Examined comprehensive essence of such criteria as conformity with the Constitution and laws of Ukraine, as well as universal human rights standards.

Summarized that the issue of the development of criteria for the assessment of the results of legislative and disclosure of their nature are urgent, especially in the current processes of change of power. Therefore, he needs to pay more attention to both the scientific community and at the national level.

Keywords: law-making activity, executive bodies, the assessment, criteria.

Актуальність проблематики. Сформулювати всеосяжний висновок з приводу результатів правотворчої діяльності органів виконавчої влади в Україні щодо забезпечення прав людини можна лише на підставі здійснення оцінювання цього результату. При цьому, в рамках даного дослідження, під таким результатом розуміємо: 1) наслідок владної дії органу виконавчої влади щодо норм (прийняття нової,